

2 700 гектардан ортиқ майдондаги сув тежовчи технологиялар күмагида 10 миллион кубометр сув тежалди

Куни кеча ижтимоий тармоқларда Андижон вилоятида қишлоқ хўжалиги маҳсулоти етиштирувчиларга мажбуран сув тежовчи технологияларни жорий қилиш топшириғи берилгани муҳокама қилинди.

Бу борада Андижон вилояти фермер, дехқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши бош мутахассиси Одилжон Раҳмонов қуидаги маълумотларни тақдим этди.

Дунё мамлакатлари мисолида таҳлил қилинадиган бўлса, бугунги кунда сув тежовчи технологияларни қариб тўлиқ жорий қилган давлатларда қишлоқ хўжалиги экинлари етиштиришда юқори ҳосилдорликка эришилмоқда. Мисол учун, Туркия ва Истроилда пахтадан олинаётган ҳосилдорлик 60-70 центнерга етмоқда. Бу эса ушбу технологияларнинг афзаллигини кўрсатмоқда.

Вилоятимизда ҳам ўтган йиллар давомида сув тежовчи технологиялари жорий қилинган майдонларда ҳосилдорликнинг ошиши ва маҳсулот сифати юқори бўлиши кузатилган. Жумладан, Кўрғонтепа туманидаги «Хантекс гроуп» 2019 йилда томчилатиб суғориш технологиясини жорий қилиниши ҳисобига гектаридан 67 центнер пахта ҳосилдорлигига эришган.

Энг асосийси, ушбу пахта хомашёси тўлиқ биринчи навларга сотилган.

Андижон туманидаги «Собиржон юқори ҳосили» фермер хўжалигида 2020 йилда томчилатиб суғориш технологияси жорий қилиниши ҳисобига гектарига 47 центнер, Марҳамат туманидаги «Орзу чашмаси» фермер хўжалиги 52,2 центнер, Жалақудук туманидаги «Комил ишонч сари» фермер хўжалиги 47 центнердан ҳосилдорликка эришди. Бу хўжаликларнинг томчилатиб суғориш жорий қилинмаган пахта майдонларида ҳосилдорлик 30-32 центнер бўлгани ҳам сув тежовчи технологияларнинг афзаллигини кўрсатиб турибди.

Қайд этиш керакки, мамлакатимизда, жумладан вилоятимизда кейинги йилларда сув танқислиги кузатилмоқда. 2020 йилда ҳам сув танқислиги сабаб қишлоқ хўжалиги экинларини етиштиришда муаммолар юзага келди.

«Ўзгидромет» марказининг маълумотларига кўра, 2021 йил вегетация даврида «Норин» ва «Қорадарё» ҳавзаларида сув оқими меъёрга нисбатан 75-80 фоиз бўлиши башорат қилинмоқда. Демак, «Андижон» сув омборида ўтган йилнинг шу кунида 725 млн.м³ сув бўлган бўлса, жорий йилда 566 млн.м³ бўлиши кутилмоқда ёки «Тоҳтагул» сув омборида ўтган йили 13 млрд. 490 миллион м³ сув жамғарилган бўлса, бу йилги кўрсаткичлар 10 млрд. 558 миллион м³ сув жамғарилган.

унинг учун ҳам, сув ресурслари танқислиги тобора ортиб бораётган шароитда сувдан самарали ва тежамли фойдаланган ҳолда сувни иқтисод қилиш тадбирларини амалга оширишни тақозо этмоқда.

Ана шундай таҳлилларни инобатга оладиган бўлсак, ривожланиб бораётган тараққиёт даврида сув ресурсларини тежаш омилкорлик манбаи эканига гувоҳ бўламиз. Биргина 2020 йилда вилоятда қариб 2 700 гектардан ортиқ майдонларда сув тежовчи технологиялар жорий қилинди. Натижада вилоятда 10 млн. кубометрдан зиёд сув ресурсларини тежашга эришилди.

Тизимда берилаётган имтиёзлар ва яратилаётган имкониятлар ҳам таҳсинга лойиқ. Жумладан, сув

тежовчи технологияларни жорий қылган субъектларга гектариға 8-11 миллион сүмгача субсидия маблағлари ажратилиб, қолаб берилади. Сув тежовчи технология жорий қилингандай майдонлар учун 5 йилгача ер солиғи тұланмайды. Улар 5 йилгача мақбуллаштиришга тушмайды.

Сув тежовчи технологияларни жорий қилишда күмак беріш учун 12 та пудратчи-қурувчи ташкилот ташкил этилған. Технологияни жорий қилувчи субъектлар үзларининг ихтиёрий танловлари асосида ушбу ташкилоттар ўртасида шартнома тузиш тавсия этилған.

Вилоятда бугунги кунда ривожланған ва рақамлаштирилған иқтисодиёт тизимиға ўтиш даврида қишлоқ хұжалиги соҳасида илғор технологияларни жорий қилиш, бу билан тупроқ унумдорлигини ошириш, ҳосилдорликни күтариш, маҳсулот сифатини яхшилаш учун хизмат қилиш юзасидан қатор ишлар амалға оширилиб борилмоқда.

Жумладан, сув тежовчи технологияларни жорий қилувчи субъектларга вилоят қишлоқ хұжалиги бошқармаси, «Норин-Қорадарё» ирригация тизимлари ҳавза бошқармаси, вилоят фермер, дәхқон хұжаликтері ва томорқа ер әгалари кенгаши ёки бошқа юқори турувчи идоралардан мажбурийлик ҳолатлари бўлмаган, сув тежовчи технологияларни жорий қилувчиларга вилоятда фаолият олиб бораётган 12 та пудратчи-қурувчилар ўз хоҳишлиари асосида танлаб олинмоқда.

Демак, вилоятда сув тежовчи технологияларни жорий қилиш қишлоқ хұжалиги ислоҳотларини амалға оширишда ва әқинлар ҳосилдорлигини оширишга, сув ресурсларини тежашдек савобли ишларни амалға оширишга хизмат қилади. Бу эса ушбу технологияларни жорий қилиш маҳсулот етиштирувчилар учун энг зарур тизим ҳисобланади.

манба:www.iza.uz